

การแปลจากภาษาญี่ปุ่นภาษาไทย

การแปลรูปถูกกระทำและรูปให้กระทำ

การแปลรูปถูกกระทำ

ปัญหาหนึ่งในการแปลภาษาญี่ปุ่นที่พบเจอกัน คือ การแปลที่เป็นประโยครูปถูกกระทำ ในภาษาศาสตร์เรียกว่า “รูปกรรมวาจก” ภาษาอังกฤษเรียกว่า “Passive voice” ในภาษาญี่ปุ่นจะพบรูปนี้ในหัวข้อ คำกริยารูปถูกกระทำ ปัญหาในการแปลประโยครูปนี้ คือ ประธาน หรือ ผู้กระทำ ผู้ถูกกระทำคือใคร ใครเป็นผู้ได้รับผลของการกระทำ ดังตัวอย่างเช่น

木村さんはお母さんに死なれました。

ผู้แปลจำนวนไม่น้อยที่ สับสน ว่าใครคือผู้กระทำ ใครคือผู้ถูกกระทำ ใครเป็นผู้เดือดร้อน และ ความหมายมันเป็นอย่างไกันแน่ หากแยกเป็นโครงสร้างการแปล ประธาน คือ 木村さん ภาคแสดง คือ 死なれました (ถูกตาย) ส่วนเติมเต็ม คือ お母さん+ に ส่วนขยายคำนาม ไม่มี เมื่อแยกแล้ว ผู้แปลจะสามารถแปลประโยคนี้นี้อะไร?

ไม่ใช่เพียงแค่ว่าปัญหาทางความหมาย แต่หากปัญหาของการแปลรูปประโยคถูกกระทำ คือ รูปลักษณะของคำกริยาที่ถูกผันเป็นรูปถูกกระทำคล้ายกับ คำกริยารูปสามารถ หรือ ยกย่อง ผู้แปลจำเป็นต้องพิจารณาให้ดีกว่ากริยาที่พบ แสดงถึงความหมายในเชิงใดกันแน่ ถูกกระทำ สามารถ หรือ ยกย่อง เช่น

韓国のドラマでいま日本で見られるものが結構あります。そこで、ここでは現在見られるものや放送が予定されている韓国ドラマを紹介することにします。

ลองพิจารณาคำที่ขีดเส้นใต้ ว่าแสดงอะไร ถูกกระทำ สามารถ?

ดังนั้นผู้แปล เมื่อเห็น กริยารูปถูกกระทำ ควรพิจารณาและตีความรูปประโยคต้นฉบับให้ถูกต้องว่า ประโยคนี้ให้ความหมาย ใครถูกกระทำ ใครให้กระทำ กระทำอะไร ซึ่งปกติ ในรูปประโยคถูกกระทำ ผู้ถูกกระทำมักตามด้วยคำช่วย (が)(は) ส่วนผู้กระทำมักตามด้วย คำช่วย (に)(から)(によって) และ ที่สำคัญที่สุดในการแปลรูปถูกกระทำคือ จะใช้คำภาษาไทยคำไหนที่จะสื่อออกมาให้ตกตามรูปถูกกระทำได้มากที่สุด โดยปกติแล้ว ในภาษาไทยมักใช้ คำว่า “ถูก” หรือ “เป็นที่” เช่น เขาถูกหมากัด เขาเป็นที่เกลียดชัง เป็นต้น

การแปลรูปให้กระทำ

ปัญหาพื้นฐานที่พบบ่อยๆในการแปลประโยคให้กระทำคือ บางครั้งภายในประโยคเดียวกัน มีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์หลายคน (เช่น นาย ก ใช้ให้นาย ข ไปหาชาย ค) ผู้แปลจึงอาจเกิดความสับสนว่า คำนามในประโยค ใครเป็นผู้ก่อให้เกิดการกระทำ ใครเป็นผู้กระทำ หรือ แสดงความหมายอื่นหรือเปล่า และ ผู้กระทำทำไปเพราะเหตุใด ถูกบังคับ หรือ เต็มใจ อีกทั้งรูปให้กระทำอาจอยู่ในรูปอื่นๆ เช่น 「～させて+いただきます。」、「～させて+おく。」、「～させて+くれる。」 ทำให้ความหมายซับซ้อนมากขึ้น

ดังนั้นผู้แปลจึงต้องทำความเข้าใจต้นฉบับให้ถูกต้อง ใครเป็นผู้ลงมือทำ และใครก่อให้เกิดการกระทำ โดยเฉพาะในประโยคที่ไม่ระบุผู้กระทำ เช่น

お待ちして、すみません。

ขอโทษที่ให้รอนาน

ใครเป็นคนทำ ใครเป็นคนถูกกระทำ ?

ในประโยคพื้นฐานรูปให้กระทำ โดยทั่วไปแล้ว การแสดงผู้ก่อให้เกิดการกระทำ (ผู้ใช้ให้ทำ) จะเป็นคำที่อยู่หน้าคำช่วย (は)(が) และ ส่วนผู้กระทำกริยา จะอยู่ด้านหลังคำช่วย (に)(を) เช่น

母親が子どもを買い物に行かせました。

แม่ทำให้ลูกไปซื้อของ

ประการสำคัญในการแปลรูปให้กระทำ คือ ด้านการตีความ ผู้แปลต้องความหมายให้ถูกต้อง เมื่อเข้าใจถึงโครงสร้างทางการแปล และ ไวยากรณ์แล้ว หากแปลแล้วรู้สึกสำนวนมีความหมายที่แปลกให้ดูบริบทรวม และจำเป็นต้องตีความความหมายในประโยคนั้นให้ตรงกับภาษาปลายทางให้ได้มากที่สุด เช่น

わたしは子どもを事故で死なせてしまいました。

ฉัน(ใช้)ให้ลูกตายด้วยอุบัติเหตุ ?

社長は給料を前借りさせてくれました。

ประธานใช้ให้ผมเบิกเงินล่วงหน้า ?

疲れているようだったので、そのまま眠らせておいた。

ท่าทางจะเหนื่อย ใช้ให้เขานอนไปเถอะ ?

ลองพิจารณาความหมายว่า แปลกหรือไม่